

ΤΑ ΔΗΜΟΤΙΚΑ ΗΜΩΝ ΣΧΟΛΕΙΑ

B'

Θλιψίς και αγανάκτησις καταλαμβάνει πάντα Ἕλληνα, οὔτινος δὲν ἀπημβλύθη ἡ φιλοπατρία καὶ ἡ ἐθνικὴ φιλοτιμία, βλέποντα ἐν ταῖς ἐκθέσεσιν τῶν ἐπιθεωρητῶν τὴν ἀπαιδευσίαν καὶ ἀπογοήτευσιν τῶν δημοδιδασκάλων, τὴν ἐξουδένισιν, τὴν ἔνδειξιν, τὴν παντοδαπὴν αὐτῶν ὑποχειριότητα, τὴν σαθρότητα καὶ δυσωδίαν καὶ παντελῆ ἐγκατάλειψιν τῶν διδακτηρίων, τὴν ἄστοργον ἀμεριμνησίαν περὶ παντὸς διδακτικῆς σκεύους τὴν ἀτάσθαλον ἐπιδρομὴν τῆς πολιτικῆς εἰς τὴν ἐκπαίδευσιν.

Ἄλλ' ἀποθάρρυσιν βασιῆαν, ἀλλ' αὐτόχρημα ἀπελπισίαν αἰσθάνεται ὁ βλέπων μὲ ποίαν ἀπάθειαν ὑπεδέξατο τὴν φοβερὰν ταύτην ἀποκάλυψιν τὸ ἔθνος, ἡ δημοσιογραφία, τὸ κοινοβούλιον ἡμῶν. «Σχολεῖα δὲν ἔχομεν!» ἠκούσθη ὀξεῖα κραυγὴ καὶ οὐδεὶς ἐταράχθη· μικρὸς λίθος ἂν ῥιφθῆ εἰς τὸ ὕδωρ ταρασσει τὴν ἐπιφάνειαν αὐτοῦ σχηματίζων ὕγρον κινητὸν κύκλον· ἀλλ' ἐφάνη καταρρέουσα αἴφνης ἡ ἀκρόπολις τοῦ ἑλληνισμοῦ καὶ τὰ κρημνισθέντα αὐτῆς τεῖχη οὐδ' ἀφρὸν ἐπροξένησαν εἰς τὴν νεκρὰν αὐτὴν θάλασσαν, ἥτις καλεῖται κοινῇ γνώμη. Αἱ ἐφημερίδες, ἐκτὸς μιᾶς ἢ δύο, αἱ ἄλλαι πᾶσαι, οὐδὲ γραμμὴν, οὐδ' ἐπιφώνημα ἐν ἐθυσίασαν ὑπὲρ τῶν σχολείων, περὶ ὧν ὁ Ἰούλιος Σίμων εἶπε: «ὁ ἔχων τὰ καλλίτερα σχολεῖα λαὸς εἶνε πρῶτος λαὸς· ἂν δὲν εἶνε σήμερον θὰ εἶνε αὔριον!» ἢ ὁ Μαρτίνος Λούθηρος: «Ἡ εὐτυχία τοῦ κράτους δὲν ἐξαρτᾶται μόνον ἐκ τῆς ἀφθαρτίας τῶν προσώπων, τῆς στερεότητος τῶν ὀργανώματων καὶ τῆς καλλονῆς τῶν οἰκοδομῶν. Ἡ ἀπόκτησις πολιτῶν ἐγγραμμάτων, τιμίων, πεφωτισμένων εἶνε τὸ πρῶτον αὐτοῦ συμφέρον, ἡ σωτηρία αὐτοῦ καὶ ἡ δύναμις.» Ἡ δὲ Βουλὴ; Αὕτη ἔπραξε κάτι τι. Τὴν ἐπαύριον τῆς δημοσιεύσεως τῶν ἐκθέσεων τούτων ἐντὸς τοῦ Βουλευτηρίου ἠκούσθη φωνὴ προτείνουσα... τὴν κατάργησιν πολλῶν δημοτικῶν σχολείων. Οὐδεὶς δὲ διέκοψεν αὐτήν, οὐδεὶς διεμαρτυρήθη!.. Χάριν τῆς σωτηρίας, πάντως, τῆς πατρίδος, ἔκαμε τὴν πρότασιν ταύτην ὀρήτωρ, καὶ χάριν ταύτης οἱ ἄλλοι βουλευταὶ δὲν εὐρίσκουσι καιρὸν νὰ μεριμνήσωσι περὶ τῶν σχολείων· ἂν δὲν ἦσαν τόσον ἀπησχολημένοι, θὰ ἐφορντίζον· δὲν πταίουν αὐτοί, πταίει ἡ φιλοπατρία των.

Ἡ τοιαύτη φιλοπατρία μοι ἐνθυμίζει τὰ ἐξῆς σωφρονέστατα τοῦ Σμάιλς: «Ὅ,τι καλεῖται σήμερον φιλοπατρία εἶνε κατὰ τὸ πλεῖστον χυδαῖον σύμφυρμα μικρολογίας... Ἡ ψευδὴς αὕτη φιλοπατρία ἐκδηλοῦται δι' ἐθνικῶν δεισιδαιμονιῶν καὶ ματαιοδοξῶν. Δὲν δεικνύεται διὰ τῶν ἔργων ἀλλὰ

διὰ τῆς κομπορρημοσύνης· χειρονομεῖ, ἐκπέμπει κραυγὰς καὶ ἀπελπιστικὰς ὠρυγὰς... Τοιαύτη φιλοπατρία εἶνε ἴσως μία τῶν μεγαλειτέρων ἀρῶν ἐξ ὧν εἶνε δυνατόν νὰ ἐπισκήψωσιν ἐπὶ χώρας τινός.»

Ἄλλὰ παρὰ τοὺς ἀπαθεῖς καὶ ἀδιαφόρους εἰσὶ καὶ οἱ σφόδρα ἀλγοῦντες ἐπὶ τῇ τοιαύτῃ τῶν σχολείων ἡμῶν καταστάσει, διότι κατανοοῦσι ὅτι τὸ σχολεῖον διὰ τὴν Ἑλλάδα, ἰδίως διὰ τοὺς κρισιμωτάτους οὓς διανοόμεν χρόνους εἶνε τὸ ὀπλοποιεῖον ἐξ οὗ θὰ ὀπλισθῶμεν οἱ Ἕλληνες πρὸς πραγμάτων τῶν ἐθνικῶν ἡμῶν ιδεώδους, ὅτι ἡ ἀνοχὴ τοῦ κακοῦ σημαίνει τοῦτ' αὐτὸ συνέχισιν τοῦ κακοῦ καὶ ἡ ἀδιαφορία ἰσοδυναμεῖ πρὸς προδοσίαν τοῦ μέλλοντος τῆς Ἑλλάδος.

Οἱ τοιοῦτοι φιλοπατρίδες ἐρωτῶσι βεβαίως:

«Ἄρδην εἶνε κατεστραμμένη ἡ δημοτικὴ παιδείσις ἡμῶν; οὐδεμία ἐλπὶς ἀνορθώσεως αὐτῆς ὑπολείπεται;

Οὐχί, δὲν εἶνε ἄρδην κατεστραμμένη καὶ δυνατόν νὰ ἀνορθωθῆ. Ἴδωμεν, ἐν πρώτοις, ὅποια μέσα προτείνουσιν οἱ ἐπιθεωρηταὶ τῶν δημοτικῶν σχολείων.

«Ἐν Ἀγγλίᾳ, σημειοῖ ὁ κ. Χ. Παπαμάρκου, παρὰ τῷ Ὑπουργεῖῳ τῶν ναυτικῶν παράκειται καὶ ἄλλη ναυτικὴ ἀρχὴ σπουδαιότατη, τὸ ναυαρχεῖον, ἐνθα οἱ τῶν ναυτικῶν εἰδήμονες ἄνδρες, ἀπαρασάλευτοι ὑπὸ τῆς πολιτικῆς τῆς ἐκάστοτε ἐπικρατούσης, τὴν ἐπιμέλειαν τῶν κατὰ τὸ ναυτικὸν ἔργον ἔχουσιν. Τοῦτο δὲ διότι καλῶς σύνοιδεν ἡ Ἀγγλία ὅτι τὸ ναυτικὸν εἶνε τὸ ἀμεσώτατον ὄργανον τῆς ἐκφάνσεως τῆς δυνάμεως αὐτῆς καὶ τὸ ἰσχυρότατον μέσον τῆς συγκροτήσεως τοῦ μεγαλείου καὶ τῆς ἀμειώτου παρατάσεως τῆς ὀλβιότητος αὐτῆς. Εἶναι δι' ἡμᾶς, — ὡς πέποιθα — ἡ ἐκπαίδευσίς ὅτι εἶνε διὰ τὴν Ἀγγλίαν τὸ ναυτικόν... Ἐν τῷ Ὑπουργεῖῳ τῆς Ἐκπαιδεύσεως δέον νὰ συσταθῆ γενικὴ ἐκπαιδευτικὴ ἀρχὴ ἐκ τῶν ἐν τῷ ἑλληνικῷ κράτει τιμιωτάτων καὶ ἐμπειρωτάτων καὶ ἀνωτάτων τῆς ἐκπαιδεύσεως λειτουργῶν συγκεκριτημένη, ὅπως ἄθικτος ὑπὸ τῆς πολιτικῆς καὶ ἀπαρασάλευτος ὑπὸ τῶν συχνοτάτων αὐτῆς περιδινήσεων καὶ μεταβολῶν... Ἄλλως οὔτε ἡ ἀντιγραφὴ ἔστω καὶ τῶν σοφωτάτων ἐκπαιδευτικῶν νόμων τῶν ἄλλων ἐθνῶν οὔτε καὶ τῶν ἀληθεστάτων ἐκπαιδευτικῶν ἐμπνεύσεων ἢ διὰδοσις, οὔτε τῶν ἐποπτῶν ἢ ἐπιθεωρησις, οὔτε τῆς κυβερνήσεως αἱ ἐπιτιμήσεις ἢ αἱ βραβεύσεις δύνανται ποτε γενναῖόν τι καὶ λυσιτελεῖς νὰ καταπράξωσιν ἐν τῇ βελτιώσει τῆς ἐκπαιδεύσεως... Ἡ ἐνέργεια αὐτῆς θὰ εἶνε παρομοία τῇ ἐνέργειᾳ τοῦ δενδροκόμου ἐκείνου, ὅστις ἀντὶ νὰ περικόψῃ καὶ κατακαύσῃ καὶ ἐκσπάσῃ τὰ σαπρὰ καὶ ἐπιρρώσῃ καταρδεύων καὶ πολλαχῶς θεραπεύων τὰ ὑγιᾶ τῆς ρίζης τοῦ κατασσηπότος δένδρου μετὰ στοργῆς καὶ ἐπιμελείας περιεκτελεῖ τὰ ἐκάστοτε

κιτρινίζοντα φύλλα και καταθλά τὰ ξηραϊνόμενα κλωνάρια αὐτοῦ, ματαίως οὕτω τὴν υγείαν τοῦ ὄλου δένδρου ἐπιδιώκων και ἀνωφελῶς ἐπὶ τῇ μὴ ἐμφανίσει αὐτῆς δυσανασχετῶν... Ἐὰν τοῦτο δὲν γείνη πάντα τὰ λοιπὰ ὡς ἀνωφελῆ ὅλως εἶνε περιττά.»

Εἶτα ὁ κ. Παπαμάρκου προτείνει κατὰ τὸ ὑπόδειγμα τῆς Γαλλίας και Γερμανίας νὰ συσταθῶσι τοπικαὶ ἐκπαιδευτικαὶ ἀρχαὶ ἐν ἐκάστη Νομαρχίᾳ ἀεπίσης ἐκ τιμῶν και τῶν σχολικῶν εἰδημόνων ἀνδρῶν συγκεκοτημένοι ὅλως μὲν ὑπὸ τῶν κυμάνσεων και τῶν ἀπαιτήσεων τῆς πολιτικῆς ἀνεξάρτητοι, ἐκ τῆς παρὰ τῷ Ὑπουργεῖῳ δὲ μόνον τῆς ἐκπαιδεύσεως ἐνδρουμενῆς γενικῆς ἐκπαιδευτικῆς ἀρχῆς ἀμέσως και ἀπολύτως ἐξαρτώμενοι.»

Τρίτον πρὸς θεραπείαν τῆς κακῆς ἐχούσης δημοτικῆς παιδεύσεως μέσον, κατὰ τὸν κ. Παπαμάρκου, εἶνε ἡ χειραφέτησις, ἡ διδασκαλικὴ ἐκπαιδεύσις, και ἡ κοινωνικὴ ἀνύψωσις τοῦ δημοδιδασκάλου.» Ὁ δημοδιδάσκαλος ν' ἀπαλλαγῇ πάντων τῶν πολυμόρφων ἀρχόντων αὐτοῦ, νὰ ἐξαρτᾶται δὲ μόνον ὑπὸ τῶν ἐν ἐκάστη Νομαρχίᾳ ἐνδρουμενῶν ἐκπαιδευτικῶν ἀρχῶν αἵτινες ἐν συνεννοήσει μετὰ τῆς παρὰ τῷ Ὑπουργεῖῳ τῆς Ἐκπαιδεύσεως ἀνωτάτης ἐκπαιδευτικῆς ἀρχῆς θὰ φροντίζωσι περὶ τῆς ὁμοειδοῦς και κατὰ τὰς ἀληθινὰς ἐθνικὰς ἡμῶν ἀνάγκας διοργανώσεως τῶν σχολείων, περὶ τῶν ἐπωφελῶν και πρὸς τὸν σκοπὸν τῆς ἐθνικῆς ἐκπαιδεύσεως ἀληθῆς συντελούντων διδακτικῶν βιβλίων κτλ. Τότε μόνον εἶνε δυνατὸν ἢ ἐν τῷ νόμῳ ἀναγεγραμμένη καταναγκαστικὴ και καθολικὴ τοῦ ἔθνους παιδεία νὰ γείνη πράγματι τοιαύτη. Κατὰ τὸν νόμον ὁ διδάσκαλος ὀφείλει νὰ καταγγέλλῃ εἰς τὸν δήμαρχον τοὺς γονεῖς τῶν ἀπουσιάζοντων παιδῶν, ὁ δὲ δήμαρχος νὰ τιμωρῇ τὸν παραμελοῦντα τὰ πρὸς τὸ τέκνον αὐτοῦ καθήκοντα πατέρα. Ἀλλὰ πῶς νὰ τολμήσῃ νὰ πράξῃ τοῦτο ὁ δυστυχῆς δημοδιδάσκαλος, ἀφ' οὗ εἶνε βέβαιος ὅτι ὡς κάκιστα θὰ ἐκδιωχθῇ τῆς θέσεώς του; Ἐν ᾧ ὅταν ὁ διδάσκαλος ἐξαρτᾶται μόνον ὑπὸ τῆς ἐν ἐκάστη Νομαρχίᾳ ἐνδρουμενῆς ἐκπαιδευτικῆς ἀρχῆς και διαβιβάζῃ πρὸς ταύτην κατάλογον τῶν γονέων τῶν ἐλλιπῶς ἢ οὐδόλως φοιτῶντων μαθητῶν και τὸν κατάλογον τοῦτον διαβιβάζῃ ἢ ἐκπαιδευτικὴ ἀρχὴ εἰς τὴν εἰσαγγελίαν, τότε τὸ κακὸν δύναται νὰ θεραπευθῇ και ἡ δημοτικὴ παιδεύσις νὰ γείνη πράγματι καταναγκαστικὴ και καθολικὴ.

Οὐ μόνον νὰ χειραφετηθῇ ἀλλὰ και νὰ βελτιωθῇ πρέπει ὁ δημοδιδάσκαλος ὅπως δὲ τοῦτο συντελεσθῇ «ἀέον πρῶτον αὐθωρεῖ νὰ παυθῶσ. πάντες οἱ τέλειον ἄχρηστοι· δεῦτερον τακτικῶς ἀνὰ πᾶν ἔτος — ἐπὶ μίαν πενταετίαν τοῦλάχιστον — νὰ φοιτῶσιν ἐπὶ τρεῖς ἐβδομάδας ἀλλὰ κατὰ τοὺς σχολικοὺς μῆνας, εἰς τὰ ἑλληνικὰ δι-

δασκαλεῖα και πρότυπα σχολεῖα... οἱ εὐπλαστοῦτεροι και οἱ ἐπιδεκτικώτεροι βελτιώσεως δημοδιδάσκαλοι· τρίτον νὰ δοθῶσιν αὐτοῖς ἀναγνωστικὰ βιβλία σοφῶς συντεταγμένα κατὰ τὰς ἀληθεῖς ἀνάγκας τῶν ἐν ὑπαίθρῳ χώρᾳ πολιτῶν Ἑλλήνων και κατὰ τὰς ἐθνικὰς ἀνάγκας τοῦ καθόλου ἑλληνισμοῦ.

Ὅπως δὲ κοινωνικῶς ἀνυψωθῇ ὁ διδάσκαλος πρέπει νὰ ζῆ ὡς ἐμπρέπει σπουδαίῳ ὑπαλλήλῳ. «Μεταβληθειῶν τῶν συνθηκῶν τοῦ βίου ἂν ὁ μὲν τῶν κωμῶν δημοδιδάσκαλος δὲν λαμβάνῃ σήμερον καθαρὰς 120, ὁ δὲ τῶν κωμοπόλεων 150 νέας δραχμὰς τοῦλάχιστον κατὰ μῆνα και δις και τακτικῶς και ἀπροσασίτως και ἐν τῷ τόπῳ ἐν ᾧ ἕκαστος τούτων ἐργάζεται, οὐδεμίαν ἐλπίδα νὰ βελτιωθῇ ἡ δημοτικὴ ἐκπαιδεύσις.»

Τὴν βελτίωσιν και κοινωνικὴν ἀνύψωσιν τοῦ δημοδιδασκάλου προτείνει και ὁ κ. Ν. Σπαθῆς ἐπαγόμενος τάδε... Ἐν Γερμανίᾳ εἶδον λαμπρῶς τὸ ἀποτέλεσμα τῆς γενναίας πρὸς τὸν δημοδιδάσκαλον ἀμοιβῆς ἀναγινώσκων ἀδιαφόρως ποτὲ φύλλοντι τῆς Βορειογερμανικῆς ἐφημερίδος διέκοψα τὴν ἀναγνῶσιν μετὰ τοιοῦτόν τι χωρίον ἐν αὐτῇ: «ὁ δημοδιδάσκαλος Ἐρρίκος Β' Κατςβὰχ ἐδίδαξε 35 μαθητὰς, ὁ δὲ διάδοχος αὐτοῦ Κορράδος Δ' Κατςβὰχ ἐδίδαξεν 29...» διαπορῶν ἂν περὶ δημοδιδασκάλων ἢ περὶ δυναστείας τινος βασιλέων ἐγένετο λόγος, ἀλλὰ ταχέως ἐπέσθην, ἐπαναλαβῶν τὴν ἀναγνῶσιν ὅτι τῷ ὄντι προῦκειτο ὁ λόγος περὶ δυναστείας δημοδιδασκάλων, και δὴ φεροῦσης τὸ σκῆπτρον ἦτοι τὴν μάστιγα, ὑπερδιακόσια εἶη και ὅτι καλῶς ἐν τῷ γερμανικῷ ἐκείνῳ κράτει πληρωνόμενοι οἱ δημοδιδάσκαλοι ἡγάπων τὸ ἐπάγγελμα τόσον ὥστε ὁ υἱὸς διεδέχετο ἐπὶ γενεὰς τὸν πατέρα· ἐπειδὴ δ' ἐπανήρχετο κατ' ἐναλλαγὴν ἐν τῇ παρῳφ τῶν ἐτῶν τὸ αὐτὸ κύριον ὄνομα, διέκρινον τοὺς ὁμωνύμους ἀλλήλων δι' αὐξοντος ἀριθμοῦ ὡς τὰ μέλη βασιλικῆς δυναστείας.»

Τὰ αὐτὰ συνιστᾶ και ὁ κ. Π. Π. Οἰκονόμου ἐπιλέγων: «Ὁ Γερμανὸς Ἰωάννης Μύλλερὸς εἶπεν ὅτι διὰ νὰ ὑπάρξῃ ὀργανισμὸς, ἀπαιτεῖται φῶς και θερμότης. Τοῦτο δυνατόν και ἡμεῖς νὰ συστήσωμεν εἰς τὴν κυβέρνησιν ὡς ἀναγκαῖον ὄρον τῆς ζωῆς τῶν δημοτικῶν σχολείων. Καὶ φῶς μὲν δύναται νὰ δοθῇ εἰς τοὺς δημοδιδασκάλους διὰ τῆς ἀσκήσεως, διὰ τῆς ἐκδόσεως εὐώνων και εὐλήπτων βιβλίων, π. χ. φυσικῆς ἱστορίας, πινάκων φυσικῆς ἱστορίας, ἀριθμητικῆς. Θερμότης δὲ διὰ τῆς προστασίας τῆς Κυβερνήσεως κατὰ παντὸς κομματάρχου...»

Περὶ δὲ τῆς ἐγκαίρου καταβολῆς τοῦ μισθοῦ τοῦ δημοδιδασκάλου προστίθησι: ἐν Βερολίνῳ εἶνε κεκαλονισμένον ὅπως οἱ διδάσκαλοι ἐξαιρετικῶς πληρώνονται τὴν προτελευταίαν ἡμέραν τοῦ μηνὸς πρῶτοι πάντων ὑπαλλήλων, διότι πο-

νοῦσιν οἱ σοφοὶ ἐκείνοι ἄνθρωποι διὰ τὸν διδάσκαλον καὶ δὲν ἀνέχονται ὅπως οὗτος πεινᾷ.»

Τὰ αὐτὰ περίπου ἀποφαίνονται ὅτε κ. Χαρίσης Πούλιος καὶ ὁ κ. Παυλάτος.

Σπουδαιότατῃ ἐπίσης αἰτία τῆς παντελοῦς ἐκλύσεως τῆς δημοτικῆς παιδεύσεως παρ' ἡμῖν, ὡς εἶδομεν, εἶνε ἡ οἰκτρότης τῶν διδακτηρίων καὶ ἡ ἔλλειψις διδακτικῶν ὀργάνων.

Τὴν περὶ τούτων μέριμναν εἰς τὴν κυβέρνησιν συνιστῶν ὁ κ. Παπαμάρκου λέγει: «Ἡ Σ. Κυβέρνησις τὴν περὶ τούτων φροντίδα δέον ν' ἀναλάβῃ ἢ ἰδίᾳ καιρὸς ν' ἀπελπισθῇ πλέον ἐκ τῆς φιλομουσίας καὶ τῆς γενναιότητος τοῦλάχιστον τῶν περισσοτέρων δῆμων, οἵτινες ὡς ἐκ τῆς διαιρέσεως αὐτῶν πτωχοὶ ὄντες ἀδυνατοῦσι... νὰ υποστῶσι τὴν δαπάνην τὴν ἀπολύτως ἀπαιτουμένην πρὸς οἰκοδόμησιν ἰδίων διδακτηρίων εἰς ἐκάστην κώμην καὶ προμήθειαν καὶ συντήρησιν καταλλήλων καὶ ἐπαρκῶν διδακτικῶν ὀργάνων... Τὴν αὐτὴν γνώμην ἔχουσι καὶ οἱ κ. Ν. Σπαθῆς, Χ. Πούλιος, Ἰ. Κ. Κοφινιώτης, Ἐ. Κούσης καὶ Π. Παυλάτος, ὅστις προτείνει τὴν σύστασιν ταμείου τῆς δημοτικῆς ἐκπαιδεύσεως σκοποῦντος τὴν ἀνεγερσιν διδακτηρίων, τὴν προμήθειαν σκευῶν, ὀργάνων βιβλίων κλπ. τὴν πληρωμὴν τοῦ μισθοῦ τῶν ἐπιθεωρητῶν τῶν δημοτικῶν σχολείων, τὴν πληρωμὴν τοῦ μισθοῦ τῶν δημοδιδασκάλων καὶ τὴν διατήρησιν παιδαγωγικῶν συγγράμματος.

Ἄλλο μέσον προτεινόμενον πρὸς ἀνόρθωσιν τῆς δημοτικῆς ἐκπαιδεύσεως ἡμῶν εἶνε νὰ διαταχθῇ ὡς θεσμὸς ἐνεργὸς ἐν τῷ Κράτει ἡ καθολικὴ ἐκπαίδευσις ἥτις ἐπειδὴ κατ' ἀνάγκην συνεπάγεται τὴν ἀναγκαστικὴν παιδευσιν νὰ ληφθῶσι τοιαῦτα μέτρα ὥστε νὰ μὴ εἶνε δυνατὸς ὁ ἐμπαίγμὸς τῶν νόμων τοῦ Κράτους.

Πρὸς τοῦτο δὲ ὁ μὲν κ. Χ. Παπαμάρκου προτείνει ὅπως ἡ παρὰ τῆς Νομαρχίας ἐκπαιδευτικὴ ἐπιτροπὴ — κατὰ τὸ προτεινόμενον ὑπ' αὐτοῦ σύστημα—συνεννοουμένη μετὰ τῆς εἰσαγγελικῆς ἀρχῆς ἐκδιάζῃ τοὺς δυστροποῦντας ἢ ἀπειροκάλους γονεῖς εἰς τὴν συμμόρφωσιν αὐτῶν πρὸς τοὺς ἐκπαιδευτικούς νόμους τοῦ Κράτους· οἱ δὲ κκ. Ν. Σπαθῆς, Π. Οἰκονόμος, Χ. Πούλιος, Ἰ. Κοφινιώτης καὶ Ε. Κούσης ἀποφαίνονται ὅπως ἡ πολιτεία δραστηκῶς ἐπιβάλῃ σεβασμὸν εἰς τὸν νόμον διὰ προστίμων καὶ ποινῶν ἐξαναγκάζουσα τοὺς ὀλιγωροῦντας τῆς στοιχειώδους τῶν τέκνων αὐτῶν παιδεύσεως κερδαλέφρονας ἢ ἀξέστους γονεῖς νὰ στέλλωσιν αὐτὰ εἰς τὸ σχολεῖον.

Τοιαῦτά εἰσι περίπου, παραλειπομένων τῶν ἐπουσιωδεστέρων, τὰ πρὸς θεραπείαν τῆς δημοτικῆς ἡμῶν παιδεύσεως προτεινόμενα μέτρα.

Δυσχερῶς μετακινεῖται κακὸν ἀπὸ ἡμίσεος αἰῶνος κείμενον, καὶ τὴν βαρεῖαν δύναμιν τῆς ἀδρανεῖας τῶν σωμάτων ἀποκτῆσαν. Ἄλλ' ὅπως κατὰ τὸ Ἐυαγγέλιον πίστις ὡς κόκκος συνάπewis

ἤρκει νὰ μετατοπίσῃ ὄρη, οὕτω καὶ ζῆλος θερμουργὸς δύναται νὰ κινήσῃ, νὰ καταρρίψῃ καὶ μεταβάλῃ τὸ σαπρὸν οἰκοδόμημα τῆς δημοτικῆς ἡμῶν παιδεύσεως εἰς χρήσιμον, καὶ εὐεργετικὸν καὶ περικαλλὲς μαρμάρινον μέγαρον, ἀναπεπταμένον εἰς τὸν ἥλιον καὶ τὸν ἄερα καὶ τὴν ζωὴν. Τινὰ τῶν προτεινομένων μέτρων ἐτέθησαν ἤδη εὐτυχῶς εἰς ἐφαρμογὴν. Ἐν προσεχεῖ ἄρθρῳ θέλομεν ποιῆσῃ τὸν λόγον περὶ αὐτῶν ὡς καὶ περὶ τῶν σπουδαιότατων ἔτι ὑπολειπομένων πρὸς ἐκτέλεσιν, ἄνευ τῶν ὁποίων ἀδύνατος ἡ πραγματικὴ ἀνύψωσις καὶ ἀνακαίνισις τῆς δημοτικῆς ἡμῶν παιδεύσεως.

Κ.

ΠΟΙΗΣΙΣ ΚΑΙ ΥΠΑΛΛΗΛΙΑ

Ποίησις καὶ ὑπαλληλία!... Εἶνε ποτὲ δυνατόν νὰ εὐρεθῶσιν ἐν ἀρμονίᾳ αἱ δύο αὐταὶ ιδιότητες; Ἐρχομεν πολλὰ ὀνόματα ποιητῶν χρηματισάντων ἐν δημοσίᾳ ὑπηρεσίᾳ, ἀλλ' οἱ βιογράφοι αὐτῶν συνήθως διὰ μιᾶς μόνον λέξεως, ἢ καὶ ἀπλῆς χρονολογίας, ἀναφέρουσι τὴν περίοδον ταύτην τοῦ βίου των. Τὸ κενὸν τοῦτο ἐπιχειρῶ νὰ συμπληρώσω ἐνταῦθα ἀναφέρων ἐν παραδείγματι, ἄξιον πολλοῦ ἐνδιαφέροντος, τὸ τοῦ Ἀλφρέδου Μυσσέ.

Ὁ ἐνδοξος ποιητὴς διωρίσθη τῷ 1838 ἔφορος τῆς βιβλιοθήκης τοῦ ὑπουργείου τῶν Ἐσωτερικῶν τῆς Γαλλίας. Ὁ ἐτήσιος αὐτοῦ μισθὸς ἦτο 3,000 φράγκα.

Πάντες οἱ ἐν τῷ ὑπουργείῳ ἐφιλοτιμοῦντο τίς νὰ φανῇ φιλοφρονητικώτερος πρὸς τὸν νέον συνάδελφον.

Ὁ ὑπουργός, κόμης Μονταλιβέ, ἀνεκοίνωσεν αὐτῷ τὸν διορισμὸν του διὰ τῶν ἐπομένων:

«Εὐτυχῇ λογίζω ἑμαυτόν, Κύριε, ὅτι ἡ ἐν τῇ ὑπηρεσίᾳ τοῦ ὑπουργείου τῶν Ἐσωτερικῶν πρόσληψις ὑπαλλήλου ὡς ὑμᾶς μοὶ παρέχει τὴν εὐχαρίστησιν νὰ ἀναθέσω εἰς τὴν ἐπιμέλειάν σας καθήκοντα, τὰ ὅποια θέλουσι σᾶς ἐπιτρέψει νὰ ἐπιδοθῆτε εἰς ἐργασίας συμφωνίους πρὸς τὰς ὁρέξεις καὶ τὰς μελέτας ὑμῶν. Ὁ κ. γενικὸς γραμματεὺς εἶνε ἐντεταλμένος νὰ φροντίσῃ περὶ τῆς ἐγκαταστάσεώς σας εὐθύς ὡς θὰ δυνηθῆτε νὰ ἀναλάβητε τὰ καθήκοντά σας.»

Θὰ δυνηθῇ ἄρα γέ ποτε ν' ἀναλάβῃ τὰ καθήκοντά του ὁ ψάλτης τοῦ *Polldä*;

Τοιαύτην διάθεσιν ἐξεδήλωσε τοῦλάχιστον ἅπαξ γράψας ἐπιστολὴν πρὸς τὸν γενικὸν γραμματεῖα καὶ ἐρωτῶν αὐτὸν εἰς τί συνίστατο ἡ ὑπηρεσία, τὴν ὁποίαν ἀνέθεσαν εἰς αὐτόν.

— Τί νὰ ἀπαντήσω εἰς τὸν κ. Μυσσέ; ἡρώ-